

Proces-Verbal
al ședinței audierilor publice
privind proiectul bugetului raional Cahul pentru anul 2025
din 12 decembrie 2024

Prezenți la ședință:

- Pîslari Nikon, Vicepreședintele raionului Cahul;
- Seredenco Tatiana, Vicepreședinta raionului Cahul;
- Cebotari Elena, Vicepreședinta raionului Cahul;
- Prepeliță Cornelia, Secretara Consiliului Raional Cahul;
- Colaboratorii Direcției Generale Finanțe, reprezentanții Direcției Generale Învățământ, direcțiilor și secțiilor din subordine a Consiliului Raional Cahul;
- Consilier raional.

Lista participanților se anexează.

Ședința a fost prezidată de către Pîslari Nikon, Vicepreședintele raionului Cahul;

Moderator:

- Seredenco Tatiana, Vicepreședinta raionului Cahul;

Raportor:

- Smeșnoi Valentina, Șefa adjunctă direcție generală, Șefa direcție în cadrul direcției generale finanțe;

Obiectivele de bază ale ședinței:

1. Prezentarea informației privind proiectul bugetului raional Cahul pentru anul 2025;
2. Propuneri referitoare la proiectul bugetului raional pentru anul 2025.

I. Deschiderea ședinței. Cuvânt de introducere:

Domnul Pîslari Nikon, Vicepreședintele raionului Cahul a luat cuvântul de bun venit și a descris mecanismul și obiectivele audierilor publice, menționând importanța audierilor publice în elaborare și aprobare bugetului anual.

II. Particularități generale privind elaborarea proiectului bugetului Consiliului raional Cahul pe anul 2025

Cuvântul i-a fost oferit Doamnei Seredenco Tatiana, Vicepreședinta raionului Cahul, care a participat la audierile publice privind proiectul bugetului raional Cahul pentru anul 2025 în calitate de moderator și a informat despre așteptările pe care le are autoritatea publică locală și regulile stabilite pentru buna desfășurare a acestora, menționând măsurile și activitățile necesare pentru asigurarea unui management financiar adecvat privind utilizarea mijloacelor bugetare și administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile bunei guvernări.

Totodată, a comunicat Regulamentul de desfășurare a audierilor publice și a prezentat publicului persoana responsabilă de prezentare.

III. Particularități elaborării proiectului bugetului Consiliului raional Cahul pe anul 2025 la partea de „Venituri” și „Cheltuieli”

Cuvântul a fost oferit D-nei Smeșnoi Valentina, Șefă adjunctă direcție generală, Șefă direcție în cadrul direcției generale finanțe pentru a face o prezentare a proiectului bugetului Consiliului Raional Cahul pentru anul 2025, care a accentuat că până la momentul actual nu a fost depusă nici o recomandare sau propunere pentru a fi luate în considerație la proiectul bugetului.

La compartimentul “Venituri” s-a vorbit despre următoarele aspecte:

- Structura veniturilor bugetului raional pe anul 2025 în comparație cu anul 2024 (venituri proiect 2025 – 401892 mii de lei și precizat 2024 – 423722,3 mii de lei);
- Componenta Resurselor Generale Interne - 36231,7 mii de lei;
- Structura transferurilor primite de la bugetul de stat – 357500,9 mii de lei;
- Transferuri curente primite cu destinație generală – 31198,1 mii de lei;
- Structura veniturilor colectate de către autoritățile/instituțiile bugetare – 8159,4 mii de lei.
- La compartimentul „Cheltuieli” au fost discutate următoarele particularități:
- Evoluția cheltuielilor bugetului raional Cahul pe anii 2023-2025;
- Cheltuielile bugetului raional Cahul conform clasificăției funcționale – 401002,0 mii de lei;
- Cheltuielile bugetului raional Cahul conform clasificăției economice;
- Structura cheltuielilor bugetului raional pe anul 2025 la compartimentul ”Servicii de stat cu destinație generală” – 26707,1 mii de lei;
- Apărarea națională (Centru militar) – 981,6 mii de lei;
- Servicii în domeniul economiei – 33426,6 mii de lei;
- Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale – 1060,0 mii de lei;
- Ocrotirea sănătății – 3320,0 mii de lei;
- Cultura, sport, tineret, culte și odihnă – 15714,5 mii de lei;
- Particularități la compartimentul Învățământ – 317739,1 mii de lei;
- Protecția socială a unor categorii de cetățeni – 2053,1 mii de lei.

Prezentarea a fost efectuată cu detalieri pe fiecare măsura în parte cu explicarea scopurilor și obiectivelor subprogramului și descrierea indicatorilor de performanță planificați pe anul 2025.

IV. Recomandări și propuneri

La finele prezentării a luat cuvântul Doamna Seredenco Tatiana, Vicepreședinta raionului Cahul care a accentuat impactul negativ asupra faptului că nu s-au prezentat consilieri raionali, reprezentanți ai ONG-urilor, societății civile cât și mass-media. Dna Vicepreședinta a oferit cuvântul unicului consilier,

prezent la audieri, Tudor Maracineanu, care a menționat că va remite informația acumulată colegilor pentru discuții ulterioare.

Pe parcursul audierilor publice nu au parvenit propuneri verbale sau în scris. Domnul Pîslari Nikon, Vicepreședintele raionului Cahul a menționat despre importanța implicării Instituțiilor Medico-Sanitare Publice la apelurile lansate de CNAM în privința proiectelor destinate termoizolării clădirilor cât și îmbunătățirea infrastructurii. De asemenea a explicat că propunerile de buget pentru anul 2025 pentru fondul rutier s-au axat pe finisarea lucrărilor deja începute.

Doamna Seredenco Tatiana a menționat că toate propunerile sunt înregistrate și vor fi analizate în grupul de lucru.

Au fost exprimate sincere mulțumiri pentru atenție.

Toată informația de la audierile publice a fost plasată pe site-ul Consiliului Raional Cahul: [www.cahul.md/transparența decizională/proiecte de decizii](http://www.cahul.md/transparența_decizională/proiecte_de_decizii) și poate fi studiată de fiecare doritor.

Președintele al ședinței audierilor publice

Pîslari Nikon

Secretar al ședinței audierilor publice

Cîcu Irina

SINTEZA

recomandărilor prezentate privind consultarea proiectului de decizie
„Cu privire la aprobarea bugetului raional Cahul pentru anul 2025”

<i>Conținutul propunerii, obiecției, recomandării</i>	<i>Autorul propunerii, obiecției, recomandării</i>	<i>Poziția autorului proiectului</i>	<i>Propunerile realizate</i>
Se recomandă ca în preambulul proiectului de decizie de specificat trimitere la consultările publice organizate pe problema în cauză ca cerință obligatorie în asigurarea transparenței în procesul decizional.	Consiliul Raional Pentru Participare	Se acceptă. În preambulul proiectului deciziei „Cu privire la aprobarea bugetului raional Cahul pentru anul 2025” va fi specificată trimiterea la consultările publice din data de 12.12.2024.	
În anexa nr. 7 „Regulamentul privind modul de formare și utilizare a veniturilor”, cap. 3, p.3.2, de concretizat pozițiile expuse în ordinul ministrului finanțelor nr. 124 din 21.12.2023 la poziția ce ține de corectitudinea utilizării veniturilor acumulate de către instituțiile publice.		Se acceptă. În anexa nr. 7 „Regulamentul privind modul de formare și utilizare a veniturilor”, cap. 3, p.3.2 se propune următoarea redacție: Veniturile colectate ale instituțiilor sunt descrise prin ordinul ministrului finanțelor nr. 124 din 21.12.2023 „Cu privire la aprobarea Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului” și se utilizează de către instituțiile publice conform alin. (3) art.43 din Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.	
La punctul 3.3 la stabilirea taxelor la servicii contra plată, colonițele respective din tabel să fie concretizate cu taxele corespunzătoare pentru serviciile prestate contra plată.		La majoritatea serviciilor contra plată în tabel sunt indicate sumele concrete. La celelalte poziții este imposibil de indicat sumele concrete, deoarece cuantumul minim la determinarea concretă a taxelor se stabilește conform Legii bugetului de stat pentru anul respectiv, care până la moment nu este adoptată de Parlament, cât și unele servicii contra plată, tarifele la care se aprobă prin HG sau ordinele ministerelor respective.	

La anexa nr. 8 "Fondul de rezervă", formarea și utilizarea Fondului de rezervă, în p.4 se propune de specificat care sunt actele prin care să se confirme criteriile de eligibilitate care pot fi luate în calcul. Iar în p. 8 după cuvintele "documente justificate" de asemenea de specificat care acte pot fi luate în calcul, ca exemplu: "Proces verbal al comisiei corespunzătoare constituite prin dispoziția președintelui, ori a regulamentului în cauză aprobat de Consiliul raional, demersul Comisiei "Stări excepționale a raionului" și altele.

În pct. 4 al Regulamentului sunt specificate criteriile care trebuie să fie întrunite concomitent, pentru a fi posibilă finanțarea cheltuielilor bugetare din Fondul de rezervă. Orice adresare/demers însoțite cu pachetul de documente, sunt examinate de comisie prin prisma prevederilor pct. 4 din Regulament. Materialele anexate la adresare/demers trebuie să demonstreze că situația creată poartă un caracter de urgență, survenită pe parcursul anului bugetar și care nu a fost posibil de anticipat și, prin urmare, de prevăzut în bugetul aprobat, la fel și nu există rezerve în bugetele aprobate pentru unitățile administrativ teritoriale de nivelul I.

Iar propunerilor, de completat pct. 8 din Regulament, după cuvintele „documente justificative” cu lista actelor care pot fi luate în calcul, la fel vă relatăm că în pct. 6 al Regulamentului sunt stipulate cazurile unde pot fi utilizate mijloacele fondului de rezervă. Fiecare caz în parte, (însoțit cu pachetul de documente) este examinat individual. Fiecare caz în parte are specificul său individual și este însoțit cu pachetul de documente specifice. După procedură, este evident, că în urma examinării situațiilor survenite, Comisia întocmește un proces-verbal al ședinței cu adoptarea unei Hotărâri în acest sens, în urma căreia se adoptă o Decizie de către Consiliul raional, sau Dispoziție a Președintelui raionului, în baza cărora sunt utilizate sursele financiare din fondul de rezervă.

Se recomandă ca conținutul Notei informative să reunească cerințe de expunere succintă a proiectului de decizie și a actelor conexe (tabele, anexe, etc.), în p.3 se propune de evidențiat prioritățile de dezvoltare socio-economică a Raionului pentru anul 2025 și proiectele prioritare care se preconizează pentru implementare. Se recomandă: -De indicat dinamica ca minim pe parcursul a trei ani de zile a bugetului raional la partea de venituri și cheltuieli. -De expus argumentat prin ce se caracterizează specificul bugetului 2025 față de bugetul anilor precedenți (buget de dezvoltare sau buget auster). -Să se facă transparente măsurile, sursele financiare preconizate pentru implementarea planului strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului pentru anul 2023-2030.	Consiliul Raional Pentru Participare	În nota explicativă a proiectului bugetului pentru anul 2025 este indicată dinamica pe parcursul a trei ani a bugetului raional la partea de venituri și cheltuieli. Totodată acești indicatori sunt reflectați conform clasificărilor economice în tab.nr.1 și conform clasificărilor funcționale în tab.nr.3. Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului pentru anul 2023-2030 prevede soluții ce pot asigura intensificarea dezvoltării socio-economice durabile, facilitând creșterea calității vieții locuitorilor din raionul Cahul. Conform punctului 2.2 (plan din acțiuni) din Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul 2023-2030, pentru anul 2025 se propun următoarele: 1. 26526,2 mii de lei pentru renovare și modernizare drumurilor publice locale din raionul Cahul, care se regăsesc în punctele 1.1.1; 1.1.2; 1.1.5; 2. 1060,0 mii de lei destinate creșterii accesului populației raionului Cahul la serviciile de aprovizionare cu apă și de canalizare prin construcția apeductului magistral și a rețelelor interioare, pe traseul clusterului D, raionul Cahul. Asigurarea accesului la apă potabilă a cca 1604 gospodării, cu o populație de cca 4602 persoane, 24 ore din 24. Extinderea serviciului de alimentare cu apă și sporirea accesului populației raionului Cahul la apă potabilă de calitate prin sistem centralizat de alimentare cu apă, prin dezvoltarea și regionalizarea continuă, Clusterul D (p.1.2.1);
---	---	--

		3. 3000,0 mii de lei pentru modernizarea infrastructurii centrelor de sănătate din raionul Cahul (p.2.4.3); 4. Modernizarea infrastructurii instituțiilor de învățământ (p. 2.1.3; 2.1.4); 5. 2700,0 mii de lei pentru aprovizionarea cu gaze naturale a populației, instituțiilor publice, agenții economici. Continuarea construcției gazoductului magistral de presiune înaltă Cahul-Andrușul de Sus-Andrușul de Jos-Baurci Moldoveni – Zărnești-Paicu-Cucoara - Chircani – Larga Nouă - Larga Veche – Badicul-Moldovenesc - Rumeanțev-Doina - Iasnaia Poleana-Rumeanțev, tronsonul Rumeanțev, Doina, Iasnaia Poleana.	
</			

**Șefa adjunctă a Direcției, Șefa Direcției
elaborarea și administrarea bugetului**

V. Smeșnoi

Smeșnoi Valentina